

Preses relīze

Luksemburgā, 2021. gada 26. oktobrī

ES izdevumus joprojām ietekmē kļūdas: ES revidenti aicina turpmāk nodrošināt pareizu Covid līdzekļu finanšu pārvaldību

Lai gan ES pārskati par 2020. finanšu gadu sniedz “patiesu un skaidru priekšstatu” un ieņēmumi tika uzskatīti par pareiziem, maksājumos joprojām ir pārāk daudz kļūdu. Tā secināts šodien publicētajā Eiropas Revīzijas palātas (ERP) 2020. finanšu gada pārskatā. Revidenti otro gadu pēc kārtas ir snieguši negatīvu atzinumu par izdevumiem. Viņi ir arī apzinājuši riskus un problēmas, kas saistītas ar to ES līdzekļu īstenošanu un pareizu finanšu pārvaldību, kuri darīti pieejami, reaģējot uz koronavīrusa krīzi.

Revidenti konstatēja, ka vispārējais pārkāpumu līmenis ES izdevumos ir saglabājies stabils – 2020. gadā to īpatsvars ir 2,7 % (2019. gadā – 2,7 %). 2020. gadā vairāk nekā puse no revidētajiem izdevumiem (59 %) tika uzskatīti par augsta riska izdevumiem – tas ir palielinājums salīdzinājumā ar 2019. gadu (53 %) un iepriekšējiem gadiem. Noteikumi un attiecināmības kritēriji, kas reglamentē šāda veida izdevumus, bieži vien ir sarežģīti, un tas palielina kļūdu iespējamību. Augsta riska izdevumos joprojām ir būtisks kļūdu līmenis – aplēstais kļūdu īpatsvars ir 4,0 % (2019. gadā – 4,9 %). Tāpēc, tāpat kā iepriekšējā gadā, revidenti secināja, ka kļūdu līmenis šajā būtiskajā izdevumu veidā ir visaptverošs, un sniedza negatīvu atzinumu par ES izdevumiem 2020. gadā.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas darbu, 2020. gadā tika ziņots par sešiem gadījumiem, kuros bija ar aizdomas par krāpšanu, – tas ir mazāk nekā 2019. gadā, kad tika ziņots par deviņiem gadījumiem. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ir sācis visu šo gadījumu izmeklēšanu.

“Ņemot vērā lielās problēmas, ar kurām saskaramies, mums arī turpmāk vēl modrāk jāuzrauga ES finansiālā stabilitāte,” sacīja ERP priekšsēdētājs Klaus-Heiner Lehne. “Nākamo septiņu gadu laikā ES tērēs ievērojami vairāk līdzekļu nekā iepriekšējā plānošanas periodā. 27 dalībvalstis vienojās par Covid-19 atveseļošanas programmu, kuru finansēs, emitējot valsts parādu. Šāds lēmums iezīmē ievērojamas pārmaiņas ES finanšu jomā. Tas nozīmē acīmredzamu vajadzību pēc efektīvām pārbaudēm par to, kā tiek izlietota ES nauda, un par to, vai tiek sasniegti plānotie rezultāti.”

ES reakcija uz Covid-19 pandēmiju ļoti būtiski ietekmēs ES finanses: 2021.–2027. gada finanšu periodā kopējais finansējuma piešķirums no instrumenta *Next Generation EU (NGEU)* un daudzgadu finanšu shēmas (DFS) būs 1824 miljardi EUR, kas nozīmē gandrīz divreiz vairāk izdevumu nekā iepriekšējā DFS periodā. Revidenti norāda, ka, ņemot vērā minēto, pastāv risks, ka

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto gada pārskatu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

2021.–2027. gada DFS dalītās pārvaldības līdzekļu īstenošana varētu sākties novēloti. Arī 2014.–2020. gada finanšu periodā līdzekļu īstenošana sākās ar novēlošanos.

ERP norāda, ka Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu apgūšana dalībvalstīs ir turpinājusies lēnāk, nekā plānots. Līdz 2020. gada beigām pašreizējā septiņu gadu budžeta pēdējā gadā bija izmaksāti tikai 55 % no saskaņotā ES finansējuma 2014.–2020. gada periodam. Tas ir palielinājis neizpildītās saistības, kuras 2020. gada beigās sasniedza 303,2 miljardus EUR, kas atbilst gandrīz diviem gada budžetiem. Revidenti atzīmē, ka starp dalībvalstīm pastāv ievērojamas atšķirības. Piemēram, Somija līdz 2020. gada beigām bija apguvusi 79 % no tās kopējā piešķiruma, savukārt trīs dalībvalstis, kurās apguves līmenis bija viszemākais (Itālija, Horvātija un Spānija), bija izmantojušas tikai aptuveni 45 % no tām summām, par ko tās uzņēmušās saistības.

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste vairs nav ES dalībvalsts. Revidenti norāda, ka 2020. gada 31. decembrī ES pārskatos bija uzrādīta summa 47,5 miljardu EUR apmērā, kura bija jāatgūst no Apvienotās Karalistes, pamatojoties uz savstarpējām saistībām, kas noteiktas izstāšanās līgumā.

Vispārīga informācija

2020. gadā ES izdevumi bija 173,3 miljardi EUR, kas ir 1,1 % no kopējā ES dalībvalstu un AK nacionālā kopienākuma. Vislielākā daļa līdzekļu attiecās uz kategoriju “Dabas resursi” (34,9 %). Kategorijas “Kohēzija” izdevumi veidoja 34,3 %, bet “Konkurētspējas” izdevumi – 13,9 %. Aptuveni divas trešdaļas budžeta izlieto saskaņā ar dalīto pārvaldību – sistēmu, kurā dalībvalsts sadala līdzekļus, atlasa projektus un pārvalda ES izdevumus.

Katru gadu revidenti revidē ES ieņēmumus un izdevumus un pārbauda, vai gada pārskati ir ticami un vai ienākumu un izdevumu darījumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem ES un dalībvalstu līmenī.

ES pārskati tiek sagatavoti, piemērojot grāmatvedības noteikumus, kuru pamatā ir starptautiskie publiskā sektora grāmatvedības standarti. Šajos pārskatos aplūkots ES finanšu stāvoklis iepriekšējā finanšu gada beigās un Savienības finanšu rezultāti visā gada laikā. ES finanšu stāvoklis ietver tās konsolidēto struktūru aktīvus un īstermiņa un ilgtermiņa saistības gada beigās.

Atzinums bez iebildēm (“tīrs” atzinums) nozīmē, ka skaitliskie dati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu un ir ievēroti finanšu pārskatu sagatavošanas noteikumi. Atzinums ar iebildēm nozīmē, ka revidenti nevar sniegt “tīru” atzinumu, tomēr konstatētās problēmas nav plaši izplatītas. Negatīvs atzinums norāda uz plaši izplatītām problēmām.

Lai izstrādātu revīzijas atzinumu, revidenti pārbauda darījumu izlases nolūkā sniegt statistiski pamatotas aplēses par to, kādā apmērā ieņēmumos un atsevišķās izdevumu jomās ir kļūdas. Viņi salīdzina aplēsto kļūdu līmeni ar 2 % sliekšni, kura pārsniegšanas gadījumā uzskata, ka nepareizu ieņēmumu vai izdevumu līmenis ir būtisks. Aplēstais kļūdu līmenis neliecina par krāpšanu, nelietderīgi izlietotiem līdzekļiem vai izšķērdēšanu; tā ir aplēse par naudu, kuras izlietojums nav bijis pilnībā atbilstošs ES un valsts noteikumiem.

ERP ir neatkarīga Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde. Tās ziņojumi un atzinumi ir svarīgs posms ES pārskatatbildības ķēdē. Tos izmanto, lai prasītu atbildību no tiem, kuru pienākums ir īstenot ES politikas virzienus un programmas, tātad no Komisijas, citām ES iestādēm un struktūrām un dalībvalstu pārvaldes iestādēm. ERP brīdina par riskiem, sniedz pārliecību, vērš uzmanību uz trūkumiem un labu praksi, kā arī piedāvā norādījumus politikas veidotājiem un likumdevējiem par to, kā uzlabot ES politikas virzienu un programmu pārvaldību.

Gada pārskats par ES budžetu, gada pārskats par Eiropas attīstības fondiem un kopsavilkuma dokuments “2020. gads. ES revīzijas īss apraksts” ir pieejami šādā adresē: eca.europa.eu.